

Izrada ilustracije stripa u Adobe programima

Šafran, Ana

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Graphic Arts / Sveučilište u Zagrebu, Grafički fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:216:457646>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-13**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Graphic Arts Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAFIČKI FAKULTET ZAGREB

ZAVRŠNI RAD

Ana Šafran

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAFIČKI FAKULTET ZAGREB

Smjer: Dizajn grafičkih proizvoda

ZAVRŠNI RAD
IZRADA ILUSTRACIJE STRIPA U ADOBE
PROGRAMIMA

Mentor:
prof. dr. sc. Lidija Mandić

Student:
Ana Šafran

Zagreb, 2017.

SAŽETAK

Gledajući cjelokupnu povijest stripa, možemo zaključiti kako se strip razvijao sukladno političkim situacijama u svijetu, kao i zahtjevima publike. Stripovi mogu biti djelovi cjeline, na primjer, mogu se nalaziti u dnevnim novinama, ili se prodavati kao zasebne „knjige“, odnosno takozvani „grafički romani“. Najveći postotak stripova zapravo zauzimaju stripovi koji su zabavnog karaktera, poput stripova o „super-herojima“ koji su s nama već od 1938. godine kada je izašao prvi „Action Comics“, i u kojem se kao prvi moderni „super-heroj“ pojavljuje „Superman“. Oni su bili glavno sredstvo zabave tijekom razdoblja Drugog Svjetskog Rata jer su ljudima pružali utočište od aktivnih ratnih događanja. U eksperimentalnom djelu ovog rada izrađena je stranica jednog takvog stripa (zabavnog karaktera) kao i razrada lika u „Adobe Illustrator-u“ od skice do završnog izgleda u boji, te portret lika u „Adobe Photoshop-u“. Cijela izrada se se u cjelosti provela na „Huion“ grafičkom tabletu za crtanje.

KLJUČNE RIJEČI: strip, povijest, „super-heroj“, zabava, izrada

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. POVIJEST STRIPA	2
2.1. Počeci stripa	2
2.2. Zlatno doba	3
2.3. Atomska doba	4
2.4. Srebrna doba	7
2.5. Brončano doba.....	9
2.6. Moderno doba.....	10
3. POZNATIJE IZDAVAČKE KUĆE	13
3.1. „Dark Horse Comics“	13
3.2. „DC Entertainment“	14
3.3. „Image Comics“.....	16
3.4. „Top Cow Productions“	17
3.5. „Marvel“	18
4. EKSPERIMENTALNI DIO	20
4.1. Razvijanje lika	20
4.2. Portret lika.....	22
4.3. Razvijanje stranice.....	23
5. ZAKLJUČAK	26
6. LITERATURA	27

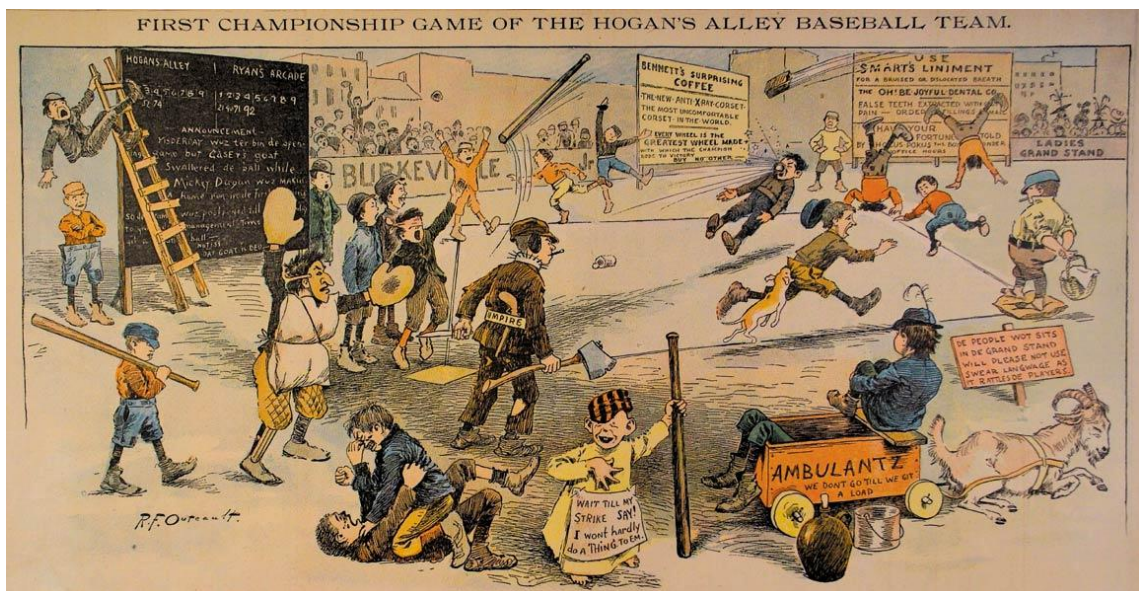
1. UVOD

Strip je od svog početka do današnjeg dana bio izvor zabave, ali i propagande i satiričkih prikaza čiji je cilj bio ostaviti trag u javnosti prikazujući se u raznim vrstama pisanih medija. Naziv za strip dolazi od engleske riječi „strip“ što znači „traka“, ukazujući na to da su nekada stripovi bili niz od nekoliko kadrova koji su bili nanizani jedan do drugog u „traku“. Iako treba razlikovati riječ „strip“ od „grafičke knjige“ (danas za grafički roman kažemo da je strip iako se „strip“ odnosi na baš onaj prikaz kadrova u traci), njihovo se značenje danas zajedničkim nazivom zove „strip“. Strip nije uvijek prisutan kao sredstvo za razonodu; novine poput „Charlie Hebdo-a“ koriste stripove kako bi vizualno prikazali aktualne vijesti. Ti prikazi su često preuveličani i sadrže karikature ljudi o kojima se piše. S druge strane, postoje stripovi koji su ovdje isključivo kao sredstvo zabave, i takvim stripovima će u ovom radu biti posvećena najveća pažnja. To su, na primjer „Marvelovi“ superjunaci poput „Osvetnika“, „Thora“ ili „Nevjerojatnog Hulka“. S obzirom da izdavačke kuće poput „DC Comics-a“ i „Marvela“ izdaju svoje stripove kao sredstvo zabave, neophodno je da imaju tim stručnjaka koji će se baviti razvijanjem novih scenarija, dok kod stripova u „Charlie Hebdu“ radnja stripova prati aktualne događaje najčešće na političkoj sceni, tako da se scenarij piše „sam od sebe“. Bez obzira je li sredstvo zabave ili je tu kako bi vizualno interpretirao informacije, strip je sveopće prihvaćen u današnjem vizualnom društvu.

2. POVIJEST STRIPA

2.1. Počeci stripa

Strip predstavlja novu umjetnost, staru malo više od jednog stoljeća. Većina povjesničara bi se složila da se prvi pravi strip pojavio u svibnju 1895. godine u novinama „New York World“: Outcaultov prikaz „The Hogan's Alley“ (Slika 1.). Taj strip koji se sastojao od samo jednog kadra, koji je prikazivao dogodovštine grupe mladih huligana, uveo je lika zvanog „The Yellow Kid“, najpoznatijeg lika prvih desetljeća dvadesetog stoljeća [1].

Slika 1. „The Hogan's Alley“

(<https://ilxor.com/ILX/ThreadSelectedControllerServlet?showall=true&bookmark&messageid=5024914&boardid=40&threadid=99961>)

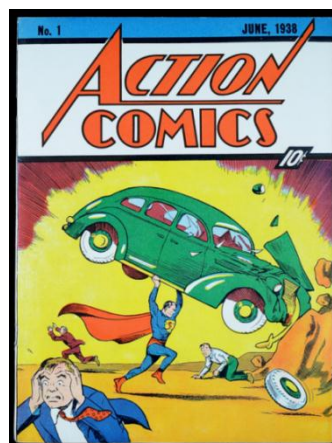
Uskoro su stripovi postali glavni sadržaj novina diljem svijeta, a nastali su mnogi novi legendarni likovi kao što su „Happy Hooligan“, „Maggie and Jiggs“, „Mutt and Jeff“, „Krazy Kat“, „Ignatz Mouse“ i „Barley Google“. U početku su stripovi bili prvenstveno zabavnog karaktera, no crtačima nije trebalo dugo da uvide

kako se mogu proširiti na ostale žanrove. Vizionarni Winsor McCay najuspješniji je bio u uvođenju nadrealizma u strip „Little Nemo in Slumberland“. Na kraju svake pustolovine, mali Nemo bi se probudio u svom krevetu, i tako bi završila priča.

2.2. Zlatno doba

Prihvaćeno je da je prvi strip-knjiga objavljen 1933. godine bio „Funnies on Parade“, koji je zapravo bio kolekcija stripova koji su se nalazili u novinama. Industrija stripova kao knjiga zapravo je započela 1938. godine izdavanjem „Action Comics #1“, čime je započelo „Zlatno doba“ stripova (Slika 2.). U tom se izdanju prvi put pojavljuje „Superman“, kojeg su izmislila dva tinejdžera iz Clevelanda, Jerry Siegel i Joe Shuster. „Superman“ je preko noći postao senzacija i zauvijek promijenio industriju stripova.

Amerika je u kasnim 1930-ima bila nacija imigranata, što je bio razlog zašto je „Superman“ tada postao jako popularan. Ljudi su dolazili sa svih strana svijeta u potrazi za američkim snom. Nije bilo rijetko da su djecu u to doba razdvajali od roditelja, a „Superman“ je kao posjetitelj s drugog planeta bio dočaran kao imigrant, i u jednu ruku spasitelj, te se tako poistovjetio s ljudima.

Slika 2. „Action Comics #1“ (https://cdn-images-1.medium.com/max/800/1*mNLGtfa_ZP25QgYqWvqO2A.png)

Nakon uspjeha „Supermana“, svijet je bez daha ubrzo dočekaao mnoštvo drugih super-junaka, kao što su „Batman“, „Wonder Woman“, „The Human Torch“, „Captain Marvel“, „Dr. Fate“, „Captain America“... Svi oni su nosili šarena odijela i borili se protiv kriminala, a u danima Drugog Svjetskog Rata, i protiv nacizma. Svaki super-junak u stripovima je djelovao posebno. Na vrhuncu djelovanja, stripovi o super-junacima su se prodavali čak do milijun primjeraka po mjesečnom izdanju.

2.3. Atomsko doba

Počinje potraga za novim trendovima u svijetu stripa. Lev Gleason je izdavao strip „Crime does not pay“ od 1942. godine i nakon nekoliko godina u rukama imao pravo remek-djelo. Uskoro, stripovi poput „Crime Exposed“ (1948.), „True Crime Comics“ (1947.), „Crimes by Women“ (1948.), „The Killers“ (1947.) i mnogih drugih napunili su prodavaonice s novinama kako bi zadovoljili javnost koja je žudila za stvarnim kriminalističkim pričama (Slika 3.). Ovaj novi žanr spasio je industriju stripova, no isto tako se pokazalo da ima i loših strana.

Slika 3. „Crime Exposed“

(https://vignette1.wikia.nocookie.net/marveldatabase/images/6/60/Crime_Exposed_Vol_1_1.jpg/revision/latest?cb=20110718063944)

Još jedna novina u popularnoj kulturi u kasnim 1940-ima i ranim 1950-ima bili su filmovi strave, iz koji su kasnije proizašli filmovi znanstvene fantastike. Tijekom Drugog Svjetskog Rata ljudi nisu previše marili za vampire i vukodlake kada su se prave prijetnje krile u Njemačkoj. Kad je rat završio, ta čudovišta su se vratila u filmove i stripove. 1951. godine izašao je film „The Thing“, 1953. godine „War Of The Worlds“, „1954. u Tokiju „Godzilla“, a paranoja Hladnog Rata dosegla je svoj vrhunac 1956. godine sa filmom „Invasion Of The Body Snatchers“.

Stripovi nedugo nakon toga prate taj trend. William Gaines je postao nasljednik budućeg „Entertainment Comics-a“, no njihova djela poput „Picture Stories From Bible“ i „Fat & Slay“ nisu više bila privlačna publici, pa se okrenuo tadašnjem popularnom kriminalističkom „žanru“ i objavio „Crime Patrol“ i „War Against Crime“. Među zadnjim stranicama stripa „Crime Patrol #15“ Gaines je uveo „The Crypt Keeper-a“ (Slika 4.) i tako je horor kao žanr službeno oživio u stripovima.

Slika 4. „The Crypt Keeper“

(https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/b/b0/Crypt_keeper_crime_patrol_15.jpg)

„The Vault Of Horror“, „The Crypt Of Terror“, „The Haunt Of Fear“... Ako je gmizalo, puzalo, ubijalo i proždralo, našlo se u stranicama tih stripova. Ni jedna ideja nije bila neobična, ni jedna slika prestrašna. Priče su varirale od igrača bejzbola koji je bio ubijen, do mesara koji je prodavao otrovano meso koje je ubilo njegovog sina.

Znanstvena fantastika kao žanr također nije bila zanemarena. Izdavanje stripa „Seduction Of The Innocent“ 1954. godine doktora Frederica Werthama uzdrmalo je izdavački svijet stripa. Wertham je tvrdio da štiti američku mladost i da je proučavao kako stripovi pretvaraju mlade delinkvente u kriminalce, oglašujući se na činjenicu da su većina njegovih ispitanika bila djeca čiji su roditelji imali problema sa zakonom.

Danas bi se na ljude poput Werthama gledalo s podsmjehom, no još onda su ljudi čuli Werthamove stavove o stripovima pa su ih i sami prihvatili. Vrhovni sud je održao raspravu o takvim stripovima, i na kraju presudio da se ukinu.

Kao odgovor na taj događaj, izdavači stripova su se udružili i osnovali vlastiti „Comics Code“ koji je izričito zabranjivao da se u naslovima stripova pojavljuju riječi poput „horor“, „teror“ i ostalih, a također su zabranili vukodlake, vampire i ostala neobična stvorenja. To je Werthamu i njegovim istomišljenicima bilo naočigled drago.

1995. godine, Gaines je nekako započeo svoj novi „trend“ u svijetu stripa koji je uključivao naslove kao što su „Valor“, „Aces High“, „Extra“, „MD“ i „Psychoanalysis“, sve samo da bi bilo prihvatljivo „Comics Code-u“. Nijedan strip nije izdržao cijelu godinu, osim male knjige zvane „Mad“ koja je bila pretvorena u časopis kako bi izbjegla „Code“. „Entertainment Comics“ je tako polako nestao sa scene.

2.4. Srebrno doba

Julius Schwartz je bio čovjek s mnogo talenata. Godinama je bio agent vrhunskim piscima znanstvene fantastike, uključujući Raya Bradburyja, Roberta Blocha i H.P. Lovecrafta. Do 1956. godine bio je glavni urednik ondašnjeg „National Periodical Publications“ (budući „DC Comics“) koji je posjedovao „Supermana“, „Batmana“ i „Wonder Woman“. Schwartz je odlučio da je vrijeme vratiti stare super-heroje, i to poboljšane, prilagođene modernom dobu.

Među stranicama stripa „Showcase #4“, Schwartz je uveo „Flasha“. Nakon još nekoliko pojavljivanja u „Showcase-u“, „Flash“ je dobio svoj vlastiti strip i „Srebrno doba“ stripova je počelo (Slika 5.).

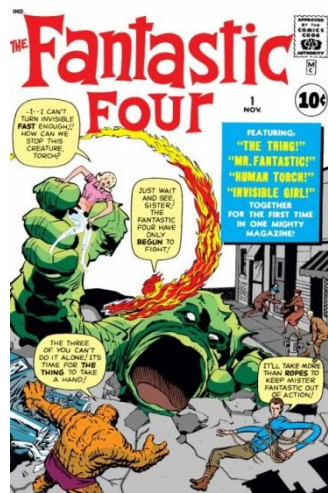
Slika 5. „The Flash“

(https://vignette3.wikia.nocookie.net/marvel_dc/images/f/fc/Showcase_4.jpg/revisio n/latest?cb=20070104213243)

Odmah nakon novorođenog „Flasha“, izašli su ostali heroji „Zlatnog doba“: „Hawkman“, „Green Lantern“, „The Atom“ itd. Neizbježno je bilo da svi skupa završe na stranicama „The Justice League Of America“, što je bilo najveće okupljalište super-heroja koje je svijet ikad vidio.

Martin Goodman, izdavač „Atlas/Marvel“ serije stripova, je također primjetio taj trend. Stan Lee je radio scenarije, Jack Kirby crtao, dok su Steve Ditko, Larry Lieber i ostali dali sve od sebe da stripovi budu zabavni za čitanje. Tada je Martin Goodman odlučio: budući „National Periodical Publications“ ima svoju „knjigu“ super-heroja, „Marvel“ također treba imati svoju. Stan Lee je dobio zadatak stvoriti je.

Lee je surađivao sa Jack Kirbyjem i proizveo prvo izdanje „The Fantastic Four“, koje je izašlo u studenom 1961. To je bila grupa od četvorice likova koji su bili izloženi kozmičkom zračenju tijekom neovlaštenog leta svemirom (Slika 6.). Grupa se sastojala od vrlo elastičnog „Mister Fantastic-a“, „Invisible Girl“, „Human Torch“ i „The Thing“. „The Fantastic Four“ nije bila obična grupa, već obitelj. Međusobno su se svađali, nisu imali tajni identitet, imali su različitih problema, i u prvih nekoliko izdanja nisu imali čak ni posebne kostime. Bilo je očito da to nisu bili tipični super-heroji.

Slika 6. „The Fantastic Four“ (<https://comicvine.gamespot.com/fantastic-four-1-the-fantastic-four/4000-5558/>)

„The Fantastic Four“ je bio pravi pogodak i nije trebalo dugo Stan Leeju i njegovom „timu“ da profitiraju od svog uspjeha. Uskoro je Marvel predstavio još mnogo likova, kao što su „Spiderman“, „Thor“, „The Hulk“, „Iron Man“ i „The X-Men“. Stripovi su postali glavna zabava mladim ljudima na fakultetima, a do 1964. godine skupljanje stripova je bio široko rasprostranjen i organiziran „hobi“.

„Srebrno doba“ je bilo u punom zamahu. „Pop art“ koji je tada djelovao imao je utjecajne umjetnike kao što su Andy Warhol i Roy Lichtenstein, koji su oboje izvlačili inspiracije iz šarenih stranica stripa. „Batmanija“, kratka ali jaka „opsesija“, bila je na vrhuncu 1966. godine zahvaljujući premijeri televizijske serije „Batman“ u kojoj su glumili Adam West i Burt Ward. Ta je serija unaprijedila „Srebrno doba“ stripa. Bilo je odlično vrijeme za biti super-junak, zaključili su izdavači.

Za razliku od ostalih doba stripova, ne zna se točno kojim događajem završava „Srebrno doba“ stripa. Neki kažu da je to bilo čak 1970. godine kad je Jack Kirby napustio „Marvel“ kako bi otišao u „DC Comics“ i kad je prvi „Overstreet Comic Book Price Guide“ bio objavljen. Neki kažu da je izdavanje „Conan #1“ u listopadu 1970. godine bio završetak. Za mnoge je ipak završetak „Srebrnog doba“ 1973. godine kad je u stripu ubijena „Gwen Stacy“, „Spiderman-ova“ djevojka. Bez povratka, bez oživljavanja, bila je to prva smrt u takvim stripovima. Po prvi put, nitko nije bio siguran. „Zauvijek su živjeli sretno“ više nije bilo zajamčeno. Bio je to kraj nevinosti i kraj „Srebrnog doba“.

2.5. Brončano doba

Došlo je novo doba stripova s novim umjetnicima i novim idejama. Likovi poput „Green Lantern-a“ i „Green Arrow-a“, čije su priče vješto razradili Denny O'Neill i Neal Adams, suočavali su se sa društvenim problemima kao što su zlouporaba droga, zagađenje, rasizam i siromaštvo. Stan Lee je izazvao „Comics Code“ kad je napisao priču s naslovom „The Amazing Spiderman #96-98“ 1971. godine, koja se bavila zloupotrebom droga. „Code“ je odbio priznati strip, pa ih

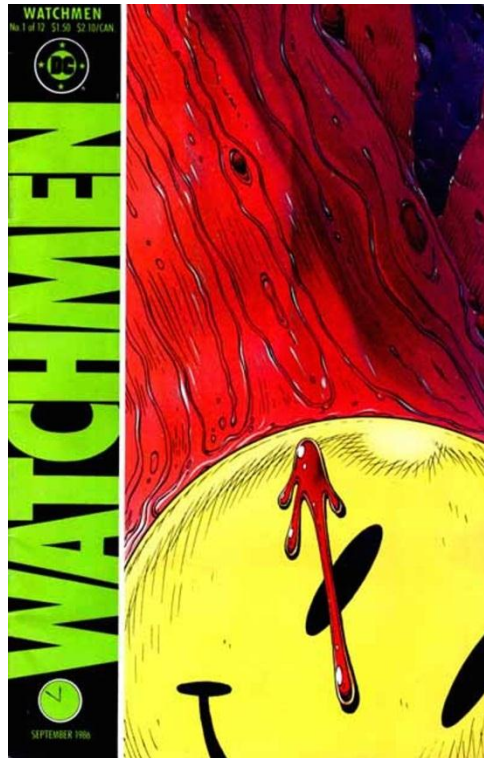
je Lee objavio bez njih. Trebalo je petnaest godina, ali „Comics Code“ je polako počeo gubiti utjecaj.

Novi mladi stvaraoci počeli su ulaziti u to polje, donoseći sa sobom nove ideje. Bernie Wrightson, Mike Ploog, Jim Starlin, Howard Chaykin su bili samo nekolicina mladih ljudi koji su ušli u industriju stripa tijekom „Brončanog doba“ stripa. Bili su „Beatles-i“ stripova. To je bilo doba eksperimentiranja, transformacija i širenja, uviđanja koliko daleko mogu dospjeti. Po prvi put, heroji su počeli preispitivati svoje motivacije, isto kako su njihovi stvaratelji proispitali svoju vladu na temelju onoga što se događalo. „Captain America“, nekoć čvrst simbol Sjedinjenih Američkih Država, počeo je proispitivati svoju ulogu kao simbol Amerike zbog okrutnosti počinjenih u jugoistočnoj Aziji koja su počela izlaziti na vidjelo. „Green Lantern“ je istraživao razne društvene probleme, od rasizma preko zagađenja okoliša do branjenja interesa domorodskih Amerikanaca, cijelo vrijeme proispitujući svoj položaj intergalaktičkog zaštitnika. Bio je to hrabar novi svijet među stranicama stripa, ali kao i sve ostalo, moralo je doći kraju.

Puno ljudi vidi kraj „Brončanog doba“ negdje u kasnim 1970-ima. Najvjerojatniji kraj je bio krah „DC Comics-a“ 1978. godine kada su prodavali samo trećinu svojih izdanih naslova. Bilo kako bilo, do 1980. godine „Brončano doba“ je bilo završilo.

2.6. Moderno doba

„Moderno doba“ stripa traje od 1980. godine do danas. U 1980-ima britanski stvaraoci su masovno počeli raditi za američke stripove, što je bila tzv. „Druga Britanska Invazija“. Pisci poput Alana Moorea i umjetnici poput Davea Gibbonsa, Johna Boltona, Briana Bollanda i Alana Davisa unjeli su nov, svjež izgled stripa. Moore i Gibbons stvorili su jedan od najrevolucionarnijih djela desetljeća, „Watchmen“, knjigu koja je bila namijenjena za i kritičare i kao zabava (Slika 7.). Slikovno je dekonstruirala žanr super-heroja i unijela nove likove s plaštovima i maskama u novu eru stripova.

Slika 7. „Watchmen“ (<http://aminoapps.com/page/comics/1083489/watchmen-retrospective-issue-1-and-backstory>)

Mnogi drugi britanski stavraoci su željeli ostaviti trag u svijetu stripa. Neil Gaiman je svoju prisutnost tiho pokazao kroz horor strip „Sandman“, kojeg je izdao „DC Comics“. Kroz dvanaestak izdanja, originalni koncept „Sandman-a“ kao horor stripa bio je gotov, no Gaiman se proslavio knjigom. Kao autor koji je osvojio nekoliko nagrada za svoj rad u stripovima i knjigama u prozi, Gaiman je svojim djelom „A Midsummer Night's Dream“, koji je bio stripa „Sandman“, konačno osvojio „World Fantasy Award for Short Fiction“ 1991. godine.

Vjerojatno jedan od najznačajnijih događaja u povijesti stripa bio je izdavanje „Maus: A Survivor's Tale“, djelo Art Spiegelmana u „Raw Magazine-u“ 1977. godine. U tom djelu, Spiegelman priča priču o tome kakva je iskustva njegov otac imao kao Židov u Poljskoj tijekom Holokausta. Kako bi priču ispričao što efikasnije, a izbjegao neugodnosti, prikazao je Židove kao miševe a naciste kao

mačke. „Maus“ je osvojio „Pulitzer Prize Special Award for Letters“ 1992. godine i prodaje se još od onda.

Danas, industrija stripova je raznovrsna. Čitatelji i skupljači stripova mogu pronaći stripove koji će odgovarati svakom ukusu, uključujući kriminalističke stripove, romantične drame, horor, „vestern“, super-heroje... Stripovi i njihovi likovi ulaze u ljudske živote svakodnevno kroz filmove koji su lako dostupni. Također, filmovi poput „The Road To Perdition“, „The League Of Extraordinary Gentlemen“, „V For Vendetta“ i „From Hell“ su svi osmišljeni na osnovi stripova. Danas je sa filmom, televizijom, i ostalim medijima koji čine stripove uzbudljivima, vrlo zabavno biti „geek“.

3. POZNATIJE IZDAVAČKE KUĆE

3.1. „Dark Horse Comics“

Slika 8. „Dark Horse Comics“

(https://en.wikipedia.org/wiki/Dark_Horse_Comics#/media/File:Dark_Horse_Comics_logo.svg)

„Dark Horse Comics“ je osnovao 1986. godine Mark Richardson (Slika 8.). Proizašao je iz njegovog lanca striparnica u Oregonu, „Things From Another World“. Richardson je proveo ideju da ostvari idealnu atmosferu za kreativne profesionalce i trideset godina kasnije, njegova tvrtka je postala treća najveća izdavačka kuća za stripove u Sjedinjenim Američkim Državama [2].

1980. godine Mike Richardson je otvorio striparnicu „Pegasus Books“ u Oregonu, s namjerom da piše i ilustrira dječje knjige dok radi u njoj, no posao se proširio, pa je stavio svoj projekt na čekanje. Uskoro je započeo vlastitu izdavačku tvrtku. Otpočetak je „Dark Horse Comics“ bio drugačija tvrtka; pisci i umjetnici su tretirani kao partneri, što je tada bila rijetka i velikodušna gesta kod izdavača stripova.

1986. godine započeli su sa naslovima „Dark Horse Presents“ i „Boris the Bear“, a uskoro nakon toga i „The American“, „The Mark“, „Trekker“ i „Black

Cross“. 1988. godine izašli su revolucionarni stripovi osnovani na popularnoj seriji filmova „Alien“, sa „Predatorom“ koji ga je pratio u stopama. Izdavanje „Star Wars-a“ 1990. godine postavilo je „Dark Horse Comics“ na prvo mjesto u izdavanju stripova temeljenih na filmovima i serijama. Takva izdanja uključuju „Star Wars“, „Buffy the Vampire Slayer“, „Mass Effect“, „Aliens“, „Predator“, „Conan“, „Serenity“, „Dollhouse“ i još mnogo njih.

Richardson je bio jako zainteresiran za „manga“ i izdao svoju prvu „manga“ seriju stripova „Godzilla: King of the Monsters“ 1987. godine. Puno njih je uslijedilo: „Lone Wolf and Cub“, „Astro Boy“, „Akira“, „Ghost in the Shell“, „Blade of the Immortal“, „Gunsmith Cats“, „Trigun“...

1990. godine započeo je „comic-crossover“, u kojem je „Dark Horse“ povezo dva stripa u jedna, kao što je „Alien vs. Predator“. Ta strategija je dovela do serija „crossovera“ sa „DC Comics-om“. Tako su „Batman vs. Predator“, „Superman/Aliens“ i „Joker/Mask“ postali hitovi.

3.2. „DC Entertainment“

Slika 9. „DC Entertainment“ logo (<http://logok.org/wp-content/uploads/2014/12/DC-Entertainment-logo.png>)

„DC Comics“ je poznat kao kralj stripova i bio je vodeći u industriji stripova od samog početka [3]. Mnogi izdavači stripova su slijedili njegov primjer, kao na

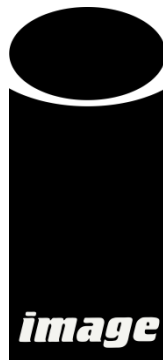
primjer „Marvel“, te je „DC Comics“ postao veliki dio američke kulture (Slika 9.). Unatoč razdobljima kada stripovi nisu budili veliki interes javnosti, uspjeh „DC Comics-a“ je nastavio rasti i danas su dokazano jedan od najuspješnijih izdavačkih kuća.

„DC Comics“ se proslavio 1939. godine kada ga je osnovao Malcolm Wheeler-Nicholson. Tada su bili poznati pod nazivom „National Allied Publications“. Inicijali za „DC Comics“ su preuzeti od detektivskih žanrova [4].

S tim žanrom, slavu je dostigao „Batman“. Postojala je još jedna serija stripova zvana „Action Comics“ u kojima je glavnu ulogu imao „Superman“. Tijekom godina, ta dva „super-heroja“ postala su i ostala dan danas, dva najpopularnija „super-heroja“ koji su se ikad pojavili u stripovima i nadahnuli mnoge nove likove.

Postojalo je doba kada je „DC Comics“ bio ugrožen jer nije zadovoljavao američke standarde za mlađe generacije. Unatoč tome, uspjeli su, kao i nekolicina drugih izdavača, održati svoju slavu i postati vodeća industrija stripova u „Srebrnom dobu“. Tek 1965. godine „DC Comics“ uveo je „Flasha koji je imao potpuno novi i bolji „storyboard“, kojeg su poslije primjenili i na „Supermana“, „Batmana“ i „Justice League“. Svi ti „super-heroji“ proslavili su se preko televizije i crtića.

3.3. „Image Comics“

Slika 10. „Image Comics“ logo

(https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Image_Comics_logo.svg)

„Image Comics“ je američki izdavač stripova kojeg su 1992. godine osnovala sedmorica vrhunskih crtača kao mjesto gdje crtači stripova mogu izdavati svoje stripove bez odricanja svojih autorskih prava na likove koje su izmislili (Slika 10.). Od onda, „Image Comics“ je postao treći najveći izdavač stripova u Sjedinjenim Američkim Državama.

„Image Comics“ su osnovala sedmorica umjetnika: Erik Larsen, Jim Lee, Rob Liefeld, Todd McFarlane, Whilce Portacio, Marc Silvestri i Jim Valentino [5]. Od tih sedam osnivača, njih šestero su postali stalni partneri: Larsen, Lee, Liefeld, McFarlane, Silvestri i Valentino. „Image Comics“ izdaje stripove bilo kojeg žanra, podžanra ili stila; znanstvena fantastika, ljubavni, „horror“ i kriminalistički, povijesne, humoristične.

Svaki umjetnik „Image Comics-a“ osnovao je svoj „studio“ koji je izdavao stripove pod nazivom „Image Comics“ umjesto naziva svoga „studija“. Portacio se morao povući iz privatnih razloga, pa se „Image Comics“ sastojao od šest „studija“: „Todd Mcfarlane Productions“, Jim Leejev „WildStorm Productions“, Erik Larsenov „Highbrow Entertainment“, Jim Valentinov „Shadowline“, Marc Silvestrijeva „Top Cow Productions“ i Rob Liefeldov „Extreme Studios“.

Likovi iz „Image Comics-a“ se nerijetko susreću sa likovima od drugih izdavača kao što su „Marvel“, „DC Comics“, „Dark Horse“, „Archie“, „Harris“ i ostali. Na primjer, „Spawn“ se susreo s „Batmanom“, „ShadowHawk“ sa „Vampirellom“, „Savage Dragons“ sa „Supermanom“, „Invincible“ susreće „Spiderman-a“ [5].

3.4. „Top Cow Productions“

Slika 11. „Top Cow Productions“ logo (<http://wrongbuttonblog.com/wp-content/uploads/2013/09/newtcplogo09.jpg>)

„Top Cow Productions“ je osnovao Marc Silvestri 1992. godine [6] (Slika 11.).

„Top Cow“ je jedan od „studija“ koji crtaju stripove za „Image Comics“. Od njegovih skromnih početaka kao crtač za „Marvelove“ „X-Men“ i „Wolverine“ stripove, Marc Silvestri je znao što znači proizvesti kvalitetan strip. Težeći izvrsnošću, Silvestri je postao posebno poznat u kasnim 1980-ima [7], a njegova popularnost je nastavila rasti kroz devedesete putem naslova kao što su „Cyberforce“ i „The Darkness“. „Cyberforce“ je svojim izdavanjem lansirao buduće naslove u veliki uspjeh.

Silvestrijev dug staž u industriji stripova nije ga naučio samo o važnosti stvaranja kvalitetnog stripa, već i kako ga uspješno promovirati. Bio je spreman taj plan pretvoriti u stvarnost kada je postao važna ličnost u „Image Comics-u“.

U velikom, konkurentskom svijetu stripova, gdje velike, dugopostojeće kompanije poput „DC Comics-a“ i „Marvel-a“ stječu sedamdeset posto tržišnog

udjela, „Image Comics“ postao je, takoreći, preko noći dostojan konkurent. To je bilo prvenstveno moguće zbog Silvestrija i njegovog „Top Cow Productions-a“, jednog od nekoliko „studija“ od kojih se sastojao „Image Comics“.

3.5. „Marvel“

Slika 12. „Marvel-ov“ logo

(<https://vignette2.wikia.nocookie.net/shipping/images/a/a8/Marvel-logo.png/revision/latest?cb=20131019075256>)

Mnogi od dobro poznatih „super-heroja“ su došli iz „Marvel“ stripova. Ova tvrtka je poznata u cijelom svijetu zbog svojeg utjecaja i velikih prihoda (Slika 12.).

Mnoštvo „Marvel“ likova, koji se onda zvao „Timely Comics“, steklo je veliku slavu u Sjedinjenim Američkim Državama. Jedan od likova koji su nastali tijekom Drugog Svjetskog Rata je bio „Captain America“. Ovaj lik je postao pravi „hit“ i uz nekolicinu drugih, postao je jedan od likova koji su se u to doba borili protiv neprijatelja, nacista.

Stilovi stripova su se promjenili nakon rata. „Timely Comics“ je postao poznat kao „Atlas Comics“, koji je promijenio žanr stripova sa „super-heroja“ koji su se borili u ratu u razne druge žanrove, najviše „horror“ [8]. Nakon tog razdoblja, „super-heroji“ su se ponovo pojavili. „Srebrno doba“ stripa je sada stvorilo nove radnje, već postojeće likove pretvorilo u bolje verzije sa puno emocionalnijim i osobnijim pozadinskim pričama.

Tek je 1961. godine iz „Atlas Comics-a“ proizašao „Marvel Comics“, a s njim je došla i „The Fantastic Four“. Ovu grupu „super-heroja“ je oživio Stan Lee, kada je dobio zadatak da po uzoru na „Justice League“ od „DC Comics-a“ osmisli „Marvelovu“ vlastitu grupu super heroja.

Tijekom godina, svijet stripa se proširio donoseći sa sobom nove likove u kojima će ljudi uživati. Nije dugo prošlo dok se velik broj „super-heroja“ nije našao u filmskoj industriji, što je pomoglo likovima da ožive.

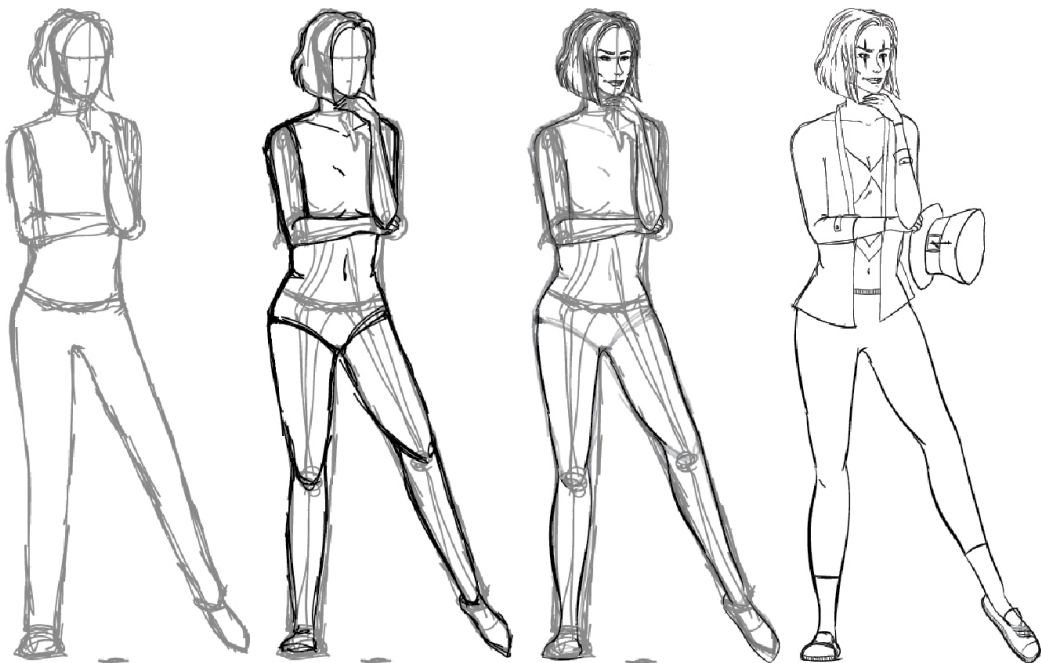
4. EKSPERIMENTALNI DIO

U ovom završnom radu je izrađen lik služeći se „Adobe“ alatima uz pomoć „Huion“ tableta za crtanje. „Photoshop“ je korišten za izradu portreta lika, s obzirom da se radi o rasterskoj grafici, tehnikom digitalnog slikanja. U „Illustrator-u“ koji radi na principu vektorske grafike, izrađena je stranica stripa te razrada lika, po redosljedu; od skice do prikaza u boji.

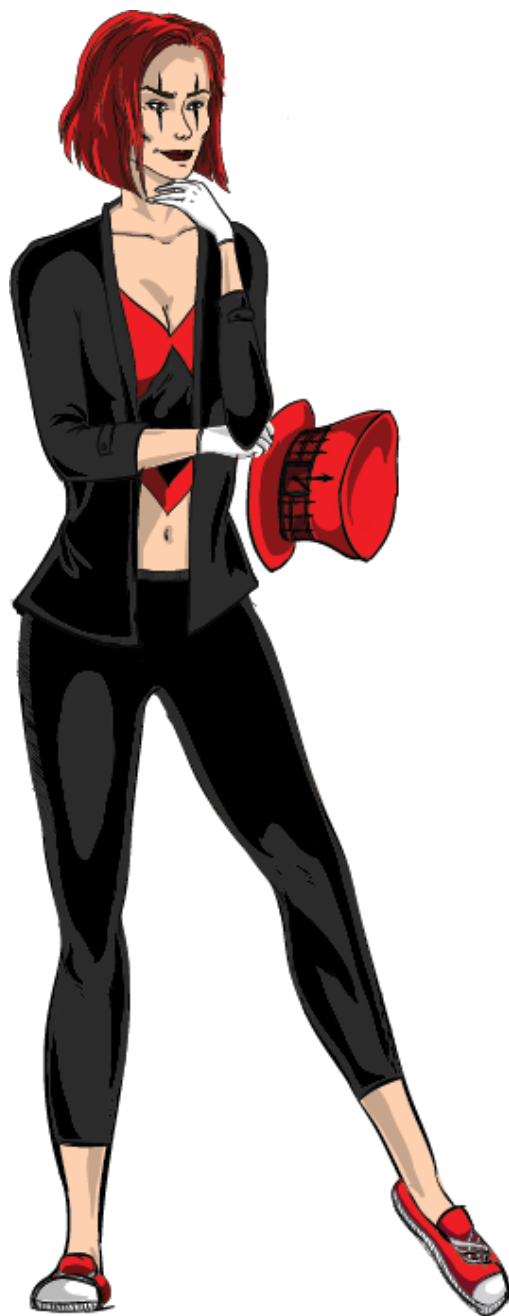
Lik koji sam razradila vuče inspiraciju iz kombinacije „DC-jevih“ likova „Harley Quinn“ i „Mad Hatter-a“. S obzirom da u industriji stripa postoji toliko različitih likova sa velikim brojem super-moći i mogućnosti, nije jednostavno osmisliti originalnu ideju za lika.

4.1. Razvijanje lika

Proces izrade lika krenuo je sa osnovnim proporcijama lika, definiranjem lica, trupa, ruku, nogu. Kako se skica definira, počinje dio u kojem nastaju detalji, crtaju se crte lica, kosa, krivulje tijela, ruke. Na samom kraju se definiraju završni oblici djelova tijela, kao što je prikazano na slikama 13 i 14.

Slika 13. Proces izrade lika

Slika 14. Završni izgled lika

Završni izgled lika dobiva se bojom. Korištenjem svjetlijih i tamnijih tonova gubi se na plošnosti, iako je kvaliteta slike smanjena zbog mogućnosti inkomponiranja „PDF“ dokumenta u „Word“ dokument.

4.2. Portret lika

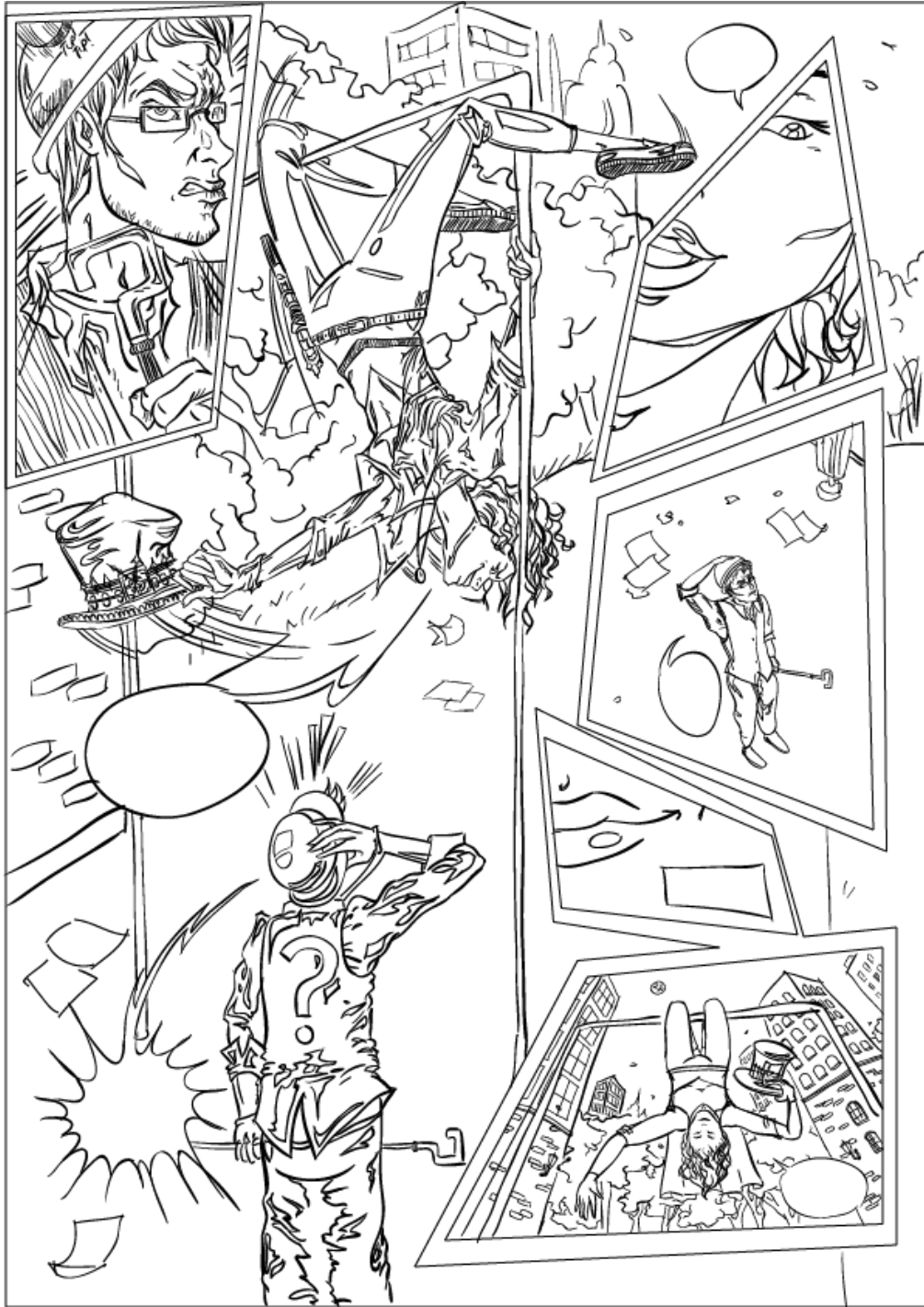
Tijekom ovog procesa se ne primjenjuje „step-by-step“ postupak, već je prezentirana gotova ilustracija. Portret lika je u cijelosti crtan „brushevima“ u „Photoshop-u“, kroz desetak „layera“ koji su na kraju sažeti pomoću „flatten image“ radnje.

Slika 15. Portret lika

4.3. Razvijanje stranice

Razvijanje stranice stripa se, kao i razrada lika, odvija u „Adobe Illustrator-u“. Stranica stripa je rukom crtana na papiru, čija slika se preko tableta „trace-a“ u „Illustrator“ (Slika 16.).

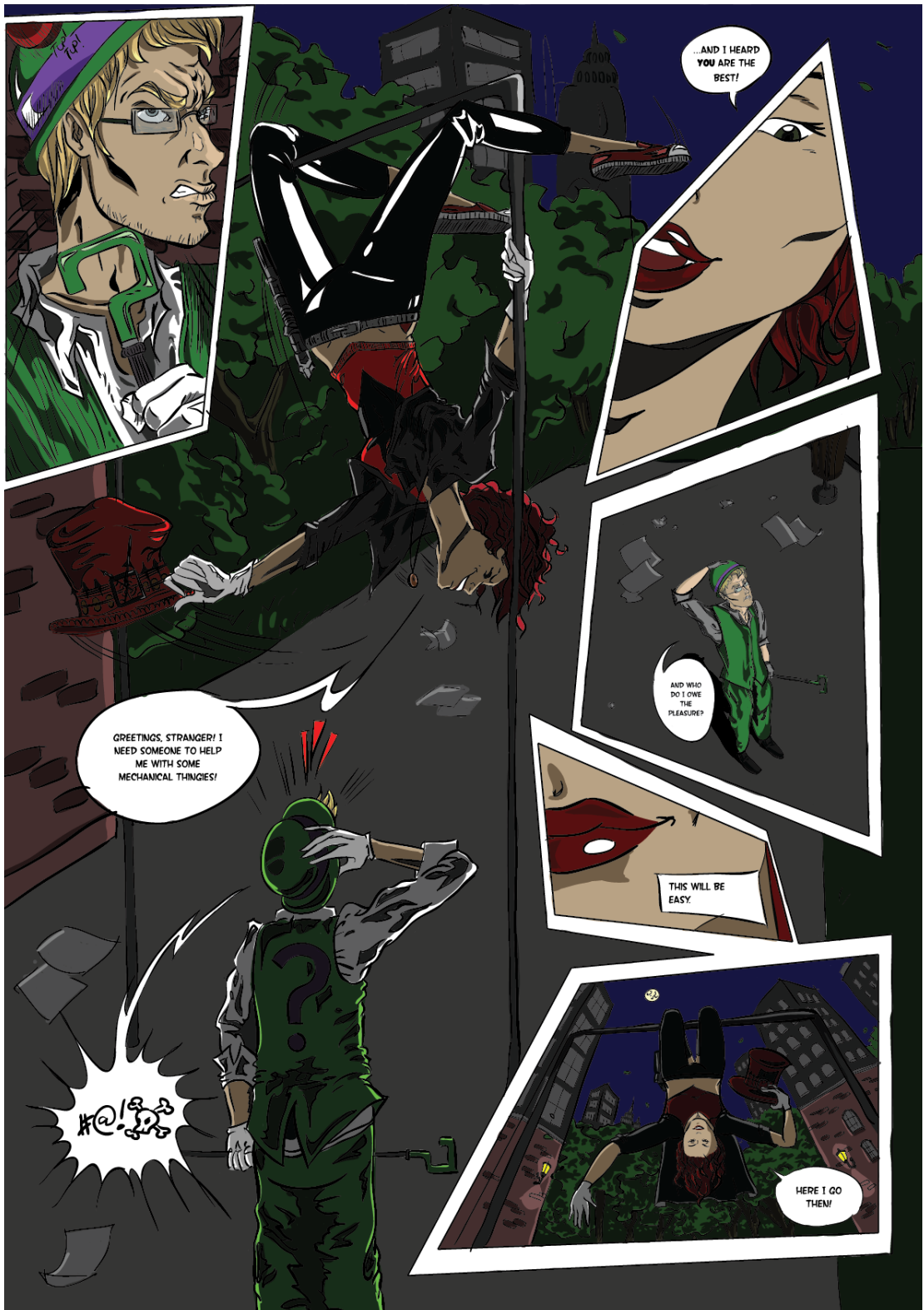
Slika 16. Strip bez boje

Kada je strip nacrtan, počinje se dodavati boja; tamniji i svjetliji tonovi s obzirom na osvjetljenje u stripu, kako ne bi ostavilo dojam plošnosti. Obraća se pažnja na perspektivu (udaljeni predmeti su prikazani manji, kao i pogled iz žablje te ptičje perspektive gdje se pojedini djelovi tijela, odnosno kadra sužavaju) te anatomiju lika (sjene u udubinama lica, nabori na tkaninama, pokreti i položaji).

Nakon što je stripu dodana boja, prebacuje se u „Adobe InDesign“ gdje se u strip inkorporira tekst. Font koji je korišten je „Wonder Comic“, obični, ponegdje i podebljana varijanta, kod naglasaka u govoru. Unatoč previđenom, razgovor između likova vodi se na engleskom zbog nekakvog osobnog dojma boljeg stripa.

Uz „Ace“, lika kojeg sam razradila, na stranici stripa se pojavljuje „DC-jev“ „Riddler“. S obzirom na to da je „DC Comics“ definirao „Riddler-a“ kao genijalnog matematičara i inženjera (koji je opsjednut postavljanjem raznih zagonetki), „Ace“ ga odluči kontaktirati radi njegove pomoći. Stranica prikazuje kako ga je našla i odlučuje ga pitati za savjet, navodeći kako je čula da je on „najbolji u takvim stvarima“.

Završni izgled stranice stripa je prikazan na slici 17.

Slika 17. Završni izgled stranice stripa

5. ZAKLJUČAK

Kvalitetan strip iza sebe krije mnogo posla, mnogo više od one količine koja je upotrebljena za kreiranje ove stranice stripa. Kvalitetan strip nije samo crtanje i ispunjavanje bojom; to sam naučila kroz ovaj rad. Treba obratiti pozornost na male detalje, definirati ih te dodati razne vizualne efekte kasnije u „Adobe Photoshop-u“ (sjaj, sjenčanje, paziti na osvjetljenje u stripu...), što zahtjeva veću vještinu i puno dulje vrijeme za izradu stripa. Kroz ovaj rad se može vidjeti kako se strip razvijao tijekom godina, i kako su velike izdavačke kuće došle do svog uspjeha u industriji stripa. Smatram da industrija stripa, s obzirom na svoju popularnost, ima ispred sebe sigurnu budućnost, te da će se nastaviti širiti preko raznih medija.

6. LITERATURA

1. <https://www1.heritagestatic.com/comics/d/history-of-comics.pdf> – „History of Comics“, 22.5.2017.
2. <http://www.darkhorse.com/Company/History/> - „Dark Horse Comics“, 18.6.2017.
3. <http://www.dcentertainment.com/> - „DC Entertainment“, 18.6.2017.
4. <https://comicpress101.com/the-history-of-dc-comics/> - „History of DC Comics“, 20.6.2017.
5. <https://imagecomics.com/about/faq> – „Image Comics“, 20.6.2017.
6. https://en.wikipedia.org/wiki/Image_Comics#Top_Cow_Productions – „Top Cow Productions“, 22.6.2017.
7. <http://www.topcow.com/company> – „Top Cow Company“, 22.6.2017.
8. <https://comicpress101.com/the-history-of-marvel-comics/> - „History of Marvel Comics“, 23.6.2017.